

exsudaten en transsudaten in de practijk der kliniek is deze aflevering dan ook niet. Den onderzoeker, die voor een bepaald onderdeel van het onderzoek zich in de methodiek oriënteren wil, kan het wel goede diensten bewijzen.

A. J. L. TERWEN.

Prof. SCHMORL, *Die Pathologisch-Histologischen Untersuchungsmethoden*. Uitgave: F. C. W. VOGEL. Leipzig, 1928. 15de druk. Prijs: 30 R.M., geb. 32 R.M.

De eerste druk van dit voortreffelijke boek is mij niet bekend, maar uit een vergelijking met het in dezen nieuwen druk opgenomen voorwoord van den eersten druk, maak ik op, dat het boek langzamerhand van een kleiner techniekboek tot een groot handboek is uitgebreid. Thans telt het bijna 500 bladzijden; een omvang, die door het gebruik van zeer dun papier gemaskeerd wordt. Wat overigens voor nieuws te zeggen van dit schier op elk laboratorium dagelijksch gewaardeerde boek? De schrijver is er steeds op uit uitvoerige aangifte over de literatuur bij elk hoofdstuk op te nemen. Deze opgaven zijn zeer uitvoerig. In de laatste jaren zijn kleinere boekjes, gedeeltelijk in zakformaat, met den „grooten SCHMORL” komen concurreeren. Het voortreffelijke handboek blijft zich echter in alle opzichten handhaven.

H. T. DEELMAN.

E. G. NAUCK, *Epidemiologie und Tropenkrankheiten in China*. Beiheft zum *Arch. f. Schiffs- und Tropenhyg.* (Bnd. 32, no. 5), 1928, JOHANN AMBR. BARTH, Leipzig, 83 bldz., Prijs 5 mark.

China is een gebied, dat in den laatsten tijd intensief geneeskundig ontgonnen wordt, en dat een rijken oogst belooft. Althans indien de politieke rust wederkeert en de werken des vredes mogelijk maakt. In het bijzonder heeft het werk van den staf van het Peking Union Medical College (FAUST, MELENEY e.a.) veel belangwekkende resultaten opgeleverd. NAUCK heeft nu, in een aangenaam leesbaar overzicht, alles bijeen gegaard, wat het onderzoek der laatste 25 jaar in China aan den dag heeft gebracht op het gebied der besmettelijke en der tropische ziekten. Er blijkt daaruit, dat men in velerlei opzicht nog aan het begin staat, maar dat er vele interessante vraagstukken ter oplossing liggen, zoo bijv. de rol van de *Anopheles hyrcanus (Sinensis)* voor de overbrenging van de malaria in het Yangtse-gebied; het verbreidingsgebied der zwartwaterkoorts, die bijna alleen in Yunnan schijnt te heerschen; de vraag of in China, waar geen framboesie schijnt voor te komen, wel gangosa bestaat (zooals beweerd wordt); hoe de verbreiding der beri-beri in China met de voeding samenhangt. De Schr. eindigt met een aanhaling van OPPENHEIM, die op grond van 100 te Shanghai verrichte lijkopeningen de Chineesche pathologie karakteriseert. Er moge daarin wel iets van de waarheid doorschemeren, Schr.'s geheele boekje spreekt er voor, dat hij zelf meent, dat er nog heel wat meer noodig zal zijn om een juist inzicht te verkrijgen. Een zeer volledige literatuurlijst aan het slot, verhoogt de waarde van het boekje.

SNIJDERS.